

Medzinárodná konferencia LTP 2019: Nové trendy a východiská pri budovaní LTP archívov

Aj tento rok usporiadala Univerzitná knižnica v Bratislave (UKB) v poradí už 4. medzinárodnú konferenciu k problematike dlhodobej archivácie digitálnych objektov (LTP), ktorej sa špeciálne venuje pracovisko Centrálného dátového archívu (CDA) UKB. Témou konferencie boli trendy a východiská pri budovaní LTP archívov.

Konferencia LTP 2019 sa konala v rámci *Týždňa vedy a techniky na Slovensku*, ktorého zámerom je popularizácia vedy a techniky najmä u mladých ľudí. Program konferencie bol tento rok orientovaný na prehľad rozvoja LTP archívov, trendy a východiská pri ich budovaní, trvalú udržateľnosť LTP archívov a vybraté otázky teórie a praxe ich budovania.

„Sledujem konferenciu od jej začiatkov a považujem ju za veľmi kvalitné odborné podujatie, ktoré podáva aktuálny prehľad o vývoji problematiky dlhodobého uchovávaní digitálnych zdrojov v našom regióne. Prináša množstvo nových poznatkov a podnetov pre prax i pre teoretickú reflexiu, predstavuje významné fórum výmeny skúseností a pomáha tak skvalitňovať procesy, ktoré sú v súčasnosti jednou z hlavných výziev digitálneho veku. Vždy tu nájdem inšpiratívne myšlienky, ktoré sa skôr či neskôr pretavia do prednášok a seminárov pre študentov informačných štúdií na našej fakulte. Veľmi oceňujem skutočnosť,

že organizátori ochotne súhlasia s tým, aby sa konferencie zúčastnili aj naši študenti a získali takto priamy pohľad do odbornej komunikácie o aktuálnych problémoch v doméne knižníc a informačných inštitúcií." (Jaroslav Šušol, Univerzita Komenského v Bratislave)

Dlhodobá archivácia digitálnych objektov predstavuje aktuálnu a trvalú výzvu. S neustálym nárastom nových formátov, nových technológií a nových možností na archiváciu vzniká potreba vzájomnej spolupráce medzi krajinami a ich odborníkmi. Je pre nás cťou, že úlohy prednášateľov sa ujali experti z oblasti dlhodobého uchovávaní digitálneho obsahu nie len zo susedného Česka a Maďarska, ale po prvý raz nás poctil aktívnou účasťou aj odborník zo Srbska.

Úvod konferencie bol venovaný aktuálnemu stavu dlhodobej archivácie na Slovensku, v Českej republike a v Maďarsku. K tomu, aby sa mohlo archivovať, musí sa najprv digitalizovať. Úpravou práv a legislatívy by sa dal proces digitalizácie zefektívniť. Diela nedostupné na trhu by sa dali sprístupniť, zdigitalizované dáta by sa mohli medzi krajinami vymieňať. Prednáška, ktorá odznela na konferencii sa venovala tejto problematike, konkrétne implementácii rozšírených práv nad digitálnym repozitárom.

„Pre túto konferenciu je typické, že sa koná vždy v rovnaký čas roka, teda účastníci s ňou môžu vždy v dostatočnom časovom predstihu počítať. Dalším jej typickým znakom je, že mapuje vývoj v problematike v UKB veľmi konkrétne, čo je z pohľadu účastníka veľmi vítané. Vývoj začína stavom minulého obdobia (minulého roka, ktoré berie ako východiskový stav, mapuje súčasnú situáciu a predstavuje konkrétne kroky do budúcich mesiacov a plánované akcie (činnosti, stratégiu, implementáciu nových postupov, HW, SW a i.). Čo z pohľadu účastníka konferencie oceňujem najviac je, že CDA UKB pozýva na konferenciu i prednášateľov zo zahraničia, resp. zo zahraničných spolupracujúcich a priateľských inštitúcií, ktorí sa téme rovnako venujú a rozvíjajú ju. Tohtoročný celodenný program bol, ako sa už stalo štandardom pre toto podujatie, veľmi kvalitný a aktuálny. Uvedené charakteristiky robia z konferencie veľmi atraktívne podujatie. Hoci je konferencia orientovaná na veľmi špecifickú oblasť IT, poskytuje i priestor pre „menej odborné“ príspevky.“ (Jaroslava Dollerová, Univerzitná knižnica v Bratislave)

Samozrejme je v súčasnosti aj mnoho iných tém súvisiacich s touto dobou a dlhodobým uchovávaním. Tak ako bolo, a vždy je, dôležité archivovať knihy, s rozšírením webového obsahu je potrebné uchovávať aj tento formát. Nesmieme ale zabúdať ani na také pamäťové média, akými sú optické disky či teraz najaktuálnejšie digitálne dokumenty, tzv. e-born. A práve aj poznatkom z archivácie týchto formátov boli venované prednášky na konferencii.

Pri prevádzke LTP archívu je treba samozrejme dbať aj na bezpečnosť uchovávaných dát. Mnohé LTP archívy sa aj kvôli zvýšeniu dôveryhodnosti certifikujú. Na konferencii zazneli prednášky aj na túto tému, a to konkrétne o certifikácii CoreTrust Seal, o Systéme manažérstva informačnej bezpečnosti podľa normy STN ISO/IEC 27001, o certifikácii podľa normy DIN 31644 a o pečati NESTOR.

„Long-term digital archiving is a very important area for memory institutes around the world. CDA conferences can be considered as annual reports on the topic in the V4 countries. This year's conference covered not only the development of archives and libraries in the Czech Republic, Slovakia and Hungary, but also the issue of digital archives certification, the possibility of using AI, and storage on microfilm for very long storage (PiqI).“

The program of the conference was well structured and there was also the possibility of networking. Maybe it was a bit tense. But unfortunately no institution from Poland was present at the conference (however, the National Library of Serbia was represented). It would be worth developing this conference so that the entire Central European region is covered.

The location of the conference was excellent, both the university building and downtown Bratislava.“ (Zoltán Lux, National Archives of Hungary)

Ak by sme sa pýtali, čo patrí medzi nové trendy v budovaní LTP archívov, každá odpoveď by bola iná, odlišná podľa profesného zamerania osloveného. Pre niekoho je trendom nové HW vybavenie archívu, pre iného nový SW, niekto vidí nový trend zavedením novej normy či certifikácie, iný zas v nosiči či médiu, na ktorom sa údaje uchovávajú.

Pri nosičoch sme prešli poriadny kus cesty. Od audiokazety, cez diskety, CD, DVD, USB, pevné disky. Dnes dlhodobo uchováваме údaje na magnetických páskach. Ale čo príde po nich nik nevie. Budeme uchovávať údaje na filmovom páse? Na čipoch? Budeme ich laserom vypaľovať do diamantu? Alebo sa o to postará umelá inteligencia? To všetko ukáže čas.

Mgr. Katarína Tomková

katarina.tomkova@ulib.sk

(Univerzitná knižnica v Bratislave)